

Väljaandja:	Sotsiaalminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	

Nakkusohtliku materjali käitlemise kord

Vastu võetud 31.10.2003 nr 119

[RTL 2003, 115, 1831](#)

jõustumine 17.11.2003

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.12.2009	RTL 2009, 96, 1439	01.01.2010

Määrus kehtestatakse «[Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse](#)» § 30 lõike 3 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrusega kehtestatakse kord nakkusohtliku materjali käitlemisele eesmärgiga vältida töötaja nakatumist ja ennetada nakkuse levikut.

(2) Määruses käsitletud nakkusohtliku materjali ohutegurite jaotus 1.–4. ohurühma on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 5. mai 2000. a määruse nr 144 «Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna ja töötervishoiu ja tööohutuse nõuded» §-s 2, kusjuures käesoleva määruse nõuded ei laiene 4. ohurühma ohutegurite suhtes kahtlase nakkusohtliku materjali käitlemisele, mille kohta kehtivad erinõuded.

(3) Nakkusohtliku materjali käitleja peab olema spetsiaalselt juhendatud tööks nakkusohtliku materjaliga vastavalt lõikes 2 nimetatud määrusele.

§ 2. Proovi võtmine

Nakkusohtlikku materjali käitlev labor (edaspidi *labor*) peab varustama isiku, kes võtab nakkusohtlikku materjali sisaldada võivat proovi, eeskirjadega proovivõtuks vastavalt uuringu materjali, proovivõtmise ja transpordi eripärale olenevalt labori spetsiifikast.

§ 3. Nakkusohtliku materjali vedu

(1) Nakkusohtliku materjali riigisisel veol on nõutav vähemalt kahekordne pakend, millest esimene on purunematu lekkekindel proovianum, mis sisaldab proovi ja on ümbritsetud absorbeeriva materjali küllaldase kogusega, ning teine vastupidav vee- ja lekkekindel ümbris peab olema kas tihedalt suletav proovianum või plastikkott (gripkott).

(2) Transpordivahendis peab olema komplekt, mis sisaldab absorbeerivat materjali ja soovitatavalt kloorisisaldusega desinfektanti, lekkekindel jäätmekonteiner ja tugevad korduvkasutatavad kummikindad.

(3) Materjali, mis võib sisaldada 3. ohurühma ohutegurit, tuleb saata laborisse kulleriga.

(4) Nakkusohtliku materjali saatmisel riigist välja on nõutav kolmekordne pakendamine:

- 1) esimene pakend – purunematu lekkekindel proovianum, mis sisaldab proovi ja on ümbritsetud absorbeeriva materjali küllaldase kogusega, et proovianuma võimalikul purunemisel imada kogu vedelik;
- 2) teine pakend – vastupidav vee- ja lekkekindel proovianum, millesse paigutatakse üks või mitu esimest pakendit;
- 3) kolmas pakend ehk väline veopakend – tugev lekkekindel, tihedalt suletava kaanega plast- või metallkonteiner, mis peab kaitsma veo ajal teist pakendit ja selle sisu välise kahjustuse eest.

(5) Nakkusohtliku materjali veopakendi märgistus ja saatedokumendid koostatakse vastavalt ÜRO ohtlike kaupade veo ekspertkomitee soovitudele* (*Recommendations of the United Nations Committee of Experts on*

the Transport of Dangerous Goods) ning nende seisukohti arvestavatel UPU* (*Universal Postal Union*), ICAO* (*International Civil Aviation Organisation*) ja IATA* (*International Air Transport Association*) eeskirjadele.

(6) Proovi andmed, kaaskiri ja muu vajalik informatsioon kinnitatakse teise pakendi välisküljele.

(7) Nakkusohtliku materjali veo nõuetekohase korraldamise eest vastutab nakkusohtliku materjali saatja.

§ 4. Nakkusohtliku materjali säilitamine

(1) Proovid tuleb edastada laborisse võimalikult kiiresti pärast nende võtmist.

(2) Kui proove on raviasutuses vaja säilitada, tuleb toatemperatuuril säilitatavate proovide jaoks ette näha eraldi kinnine kapp või eraldi riiul kapis. +4 – +10 °C temperatuuril säilitatavate proovide jaoks tuleb ette näha eraldi külmik või eraldi riiul külmikus.

(3) Nakkusohtlike ja puhaste materjalide koos säilitamine ei ole lubatud.

(4) Laboris nakkusohtliku materjali säilitamiseks ettenähtud külmik, sügavkülmik või kapp peavad asetsema labori piiratud juurdepääsuga ruumides ja olema märgistatud bioloogilise ohu märgiga.

(5) Proov peab olema lekkekindlas kinnises proovinõus, proov tuleb märgistada uuringumaterjali või mikroorganismi nimetusega ja labori poolt omistatud koodiga.

(6) Nakkusohtliku materjali säilitamine tuleb dokumenteerida. Dokumentatsioon peab kajastama nakkusohtliku materjali:

- 1) nimetust;
- 2) päritolu;
- 3) säilitamise alustamise kuupäeva;
- 4) säilitamise lõpetamise põhjust ja kuupäeva;
- 5) vastutava isiku allkirja.

§ 5. Nakkusohtliku materjali käitlemine laboris

(1) Nakkusohtlikku materjali tuleb käidelda nõutava ohutustasemega laboris.

(2) Labori personal peab omama vajalikku erialast kvalifikatsiooni ja olema spetsiaalselt juhendatud tööks 1. ja 2. ohurühma ohutegureid sisaldava nakkusohtliku materjaliga. Juhendamise viib läbi laborijuhataja või tema poolt määratud pädev töötaja.

(3) Edaspidi tuleb juhendamist läbi viia regulaarselt, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Juhendamise läbiviimine tuleb dokumenteerida tööohutuse žurnalis.

(4) Laboris peavad olema eeskirjad kõikide nakkusohtliku materjaliga tehtavate toimingute kohta. Toimingud peavad olema dokumenteeritud.

(5) Labori sissepääs peab olema märgistatud bioloogilise ohu märgiga.

(6) 1. ohurühma ohuteguritena klassifitseeritud mikroorganisme sisaldavaid materjale võib käidelda õppe- ja uurimislaboris, kus järgitakse head mikrobioloogilist tehnikat.

(7) Kui 1. ohurühma ohuteguritena klassifitseeritud mikroorganisme sisaldavaid materjale paljundatakse suures koguses või kasutatakse pritsmeid, aerosoole jms tekitavaid protseduure, tuleb neid materjale käidelda 2. ohutustaseme laboris.

(8) 2. ohurühma ohuteguritena klassifitseeritud mikroorganisme sisaldavaid materjale tuleb käidelda 2. ohutustasemele vastavas diagnostika-, uurimis-, katse- või tervisekaitselaboris.

(9) 2. ohutustaseme laborid peavad järgima head mikrobioloogilist tehnikat ning lisaks tuleb kohaldada järgnevat nõudeid:

- 1) aerosooli ja pritsmeid tekitada võivaid protseduure tuleb teostada 2. klassi bioloogilise ohutuse boksis;
- 2) kõrvaliste isikute sissepääs laborisse peab olema piiratud.

(10) 3. ohurühma ohuteguritena klassifitseeritud mikroorganisme sisaldavaid nakkusohtlikke materjale tuleb käidelda 3. ohutustaseme laboris.

(11) 3. ohutustaseme labor on suletud labor, kusjuures:

- 1) kõik tööd nakkusohtliku materjaliga tuleb teostada 2. või 3. klassi bioloogilise ohutuse boksides;
- 2) sissepääs laborisse peab toimuma läbi eesruumi (lüüsi). Labori ukсед peavad olema isesulguvad ja lukustatavad;
- 3) labori uksele paigutatud bioloogilise ohu märgil peab olema ohuteguri ohurühm ja labori töö eest vastutava isiku nimi;
- 4) laboris tuleb kohaldada paaristootamise nõuet.

§ 6. Nakkusohtliku materjali kahjutustamine

- (1) Labori jäätmete kahjutustamisel tuleb arvestada jäätmete omadusi.
- (2) Nakkusohtlik materjal tuleb autoklaavida või põletada. Teravad esemed nagu süstlanõelad, skalpellid, noad ja klaasikillud autoklaavitakse torkekindlas nõus.
- (3) Pärast autoklaavimist käideldakse jäätmeid olmejäätmetena.
- (4) Laboris peab olema sisse seatud jäätmete kahjutustamise ja desinfektsiooni tulemuse kontroll.

* Määruses viidatud eeskirjad on kättesaadavad Terviseameti koduleheküljel.
[RTL 2009, 96, 1439– 1.01.2010]